

[Australia - w obiektywie archiwistki \(26 stycznia dniem Australii\)](#) [1]

2024-01-26 09:27

[2]Australia (Związek Australijski - Commonwealth of Australia), państwo - kontynent o powierzchni 7 686 850 km².

Terra Australis Incognita (łac.) - Ziemia Południowa Nieznana, do brzegów której jako pierwszy Europejczyk przybił Holender Willem Janszon (1606). Za odkrywcę tego kontynentu, który włączył go do Korony Brytyjskiej uważa się Jamesa Cooka - trzy wyprawy: 1768-1771, 1772-1774, 1776-1778. Zbadany obszar nazwał Nową Południową Walią.

Niemale zasługi dla poznania geologii a także fauny i flory oraz odkrycie złota położył Polak - Paweł Edmund Strzelecki, który badał Australię w latach 1839-1843. Przewędrował piechotą po Australii łącznie z Tasmanią znaną wówczas jako Ziemią Van Diemena ponad 11 tys. km. Jego dzieło - *Physical Description of New South Wales and Diemen's Land* było przez wiele lat podstawowym źródłem wiedzy o Australii. Strzelecki jako pierwszy (udokumentowane wejście) wszedł na najwyższy szczyt kontynentu - 2228 m n.p.m. i nazwał Górą Kościuszki.

Pod koniec XVIII wieku Australia była dla Brytyjczyków miejscem zesłania więźniów, kolonią karną. Kara „zesłania” została wprowadzona w 1717 r. do systemu prawa brytyjskiego na mocy Transportation Act.

Obecnie jest to federacyjna monarchia konstytucyjna z dwuizbowym parlamentem ustanowionym konstytucją z 1900 roku. Na czele państwa stoi król Australii, obecnie jest to Karol III, reprezentowany przez gubernatora generalnego Davida Hurleya. Faktyczną władzę sprawuje premier rządu Anthony Albanes. Kraj ten liczy 24 051 400 osób (stan na dzień 31 marca 2016 r).

Największymi miastami kontynentu są: Sydney, Melbourne, Brisbane, Perth, Adelaide. Stolicą kraju jest Canberra. W miastach mieszka 2/3 populacji Australii. Największą grupę stanowią Anglo-Australijczycy 70,85%, rdzenni mieszkańcy Aborygeni to 2,18 % populacji.

Polacy migrowali do Australii od 1856 roku, pierwsza grupa pochodziła z Wielkopolski i osiedliła się w Australii Południowej (obecnie Polish Hill River). Od 1988 roku w tamtejszym kościele znajduje się muzeum polskiej emigracji.

W 1947 roku w AUS mieszkało ok. 6,5 tys. Polaków. Znaczny napływ ludności nastąpił po II wojnie światowej, kiedy osiedli się tam weterani Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, następna fala polskiej emigracji miała miejsce w okresie stanu wojennego w Polsce, łącznie w latach 1980 - 1991 przyjechało do Australii ok. 25 tys. osób. Według oficjalnych statystyk rządowych obecnie Australię zamieszkuje ok. 200 000 Polaków (pochodzenia polskiego).

Moja przygoda z tym fascynującym krajem zaczęła się w 2018 roku. Był to mój pierwszy wyjazd służbowy do Melbourne gdzie mieści się siedziba Muzeum i Archiwum Polonii Australijskiej MAPA (Polish Museum and Archives in Australia). Celem pobytu była archiwizacja dokumentacji jednej z najstarszych organizacji polonijnych - Rady Naczelnej Polskich Organizacji w Australii. Kolejne wyjazdy w 2019 roku oraz 2023 roku to porządkowanie dokumentacji Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Australii (SPK), której za początek uważa się 1950 rok. SPK, obok Rady Naczelnej Polonii Australijskiej było wiodącą i najliczniejszą organizacją polonijną w Australii.

Wyjazdy polskich archiwistów są formą pomocy państwa polskiego w zachowaniu spuścizny kulturowej Polaków na całym świecie, które realizuje Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych poprzez delegowanie pracowników archiwów państwowych celem zabezpieczenia, porządkowania, ewidencjonowania, skanowania i konserwacji posiadanej przez organizacje polonijne dokumentacji.

Australia jest fascynującym krajem - kontynentem z bogatą bioróżnorodnością. Fauną i florą, która nie występuje w żadnym miejscu na ziemi. (gatunki endemiczne), np. tajpan pustynny to jeden z najbardziej jadowitych węży na świecie, jego jad uważa się za najbardziej toksyczny dotyczy to także pajaków (atrans - podkopnik - ptasznik australijski). W Australii znajduje się Wielka Rafa Koralowa, największa budowla koralowa na świecie o długości 2300 km. Na tym kontynencie znajduje się największe ranczo na świecie o pow. 23 tys. km².

Australię uważa się za jeden z najbardziej rozwiniętych, wielokulturowych społeczeństw. Z wysokim wskaźnikiem rozwoju społecznego. Jest pod tym względem na drugim miejscu po Norwegii (według danych z 2014 r.)

Melbourne, miasto w którym znajduje się siedziba Muzeum i Archiwum Polonii Australijskiej było według „The Economist” czterokrotnie uznane najprzyjemniejszym miastem do życia na świecie.

Opinię tę podzielają mieszkający w tym mieście Polacy, którzy okazują wiele wsparcia i pomocy rodakom przyjeżdżającym z ojczyzny.

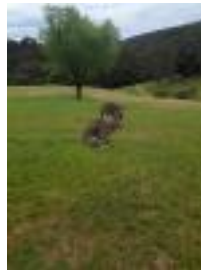
[3]

[4]

[5]

[6]

[7]

[8]

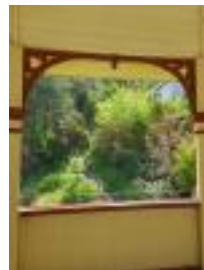
[9]

[10]

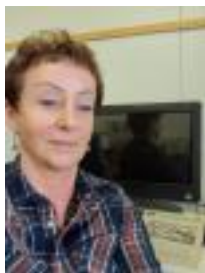
[11]

[12]

[13]

[14]

[15]

[16]

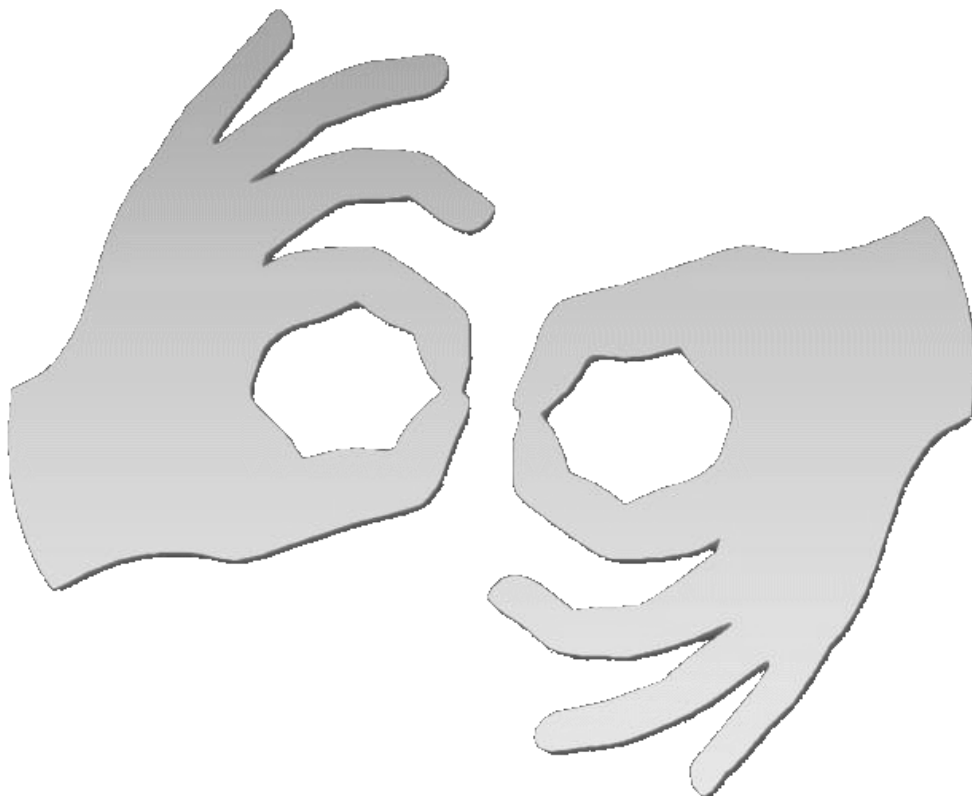

[17]

Tekst: Barbara Grzybek

Foto: Barbara Grzybek, Włodzimierz Wnuk

[Tłumacz online](#)
[języka migowego](#)

Source

URL: <https://www.wroclaw.ap.gov.pl/aktualnosci/australia-w-obiektywie-archiwistki-26-stycznia-dniem-australii>

Links

[1] <https://www.wroclaw.ap.gov.pl/aktualnosci/australia-w-obiektywie-archiwistki-26-stycznia-dniem-australii> [2]
https://www.wroclaw.ap.gov.pl/sites/default/files/images/2024/01/flag_of_australia.svg_.png [3]
<https://www.wroclaw.ap.gov.pl/sites/default/files/images/2024/01/aus1.jpg> [4]
<https://www.wroclaw.ap.gov.pl/sites/default/files/images/2024/01/aus2.jpg> [5]
<https://www.wroclaw.ap.gov.pl/sites/default/files/images/2024/01/aus3.jpg> [6]
<https://www.wroclaw.ap.gov.pl/sites/default/files/images/2024/01/aus4.jpg> [7]
<https://www.wroclaw.ap.gov.pl/sites/default/files/images/2024/01/aus5.jpg> [8]
<https://www.wroclaw.ap.gov.pl/sites/default/files/images/2024/01/aus6.jpg> [9]
<https://www.wroclaw.ap.gov.pl/sites/default/files/images/2024/01/aus7.jpg> [10]
<https://www.wroclaw.ap.gov.pl/sites/default/files/images/2024/01/aus8.jpg> [11]
<https://www.wroclaw.ap.gov.pl/sites/default/files/images/2024/01/aus9.jpg> [12]
<https://www.wroclaw.ap.gov.pl/sites/default/files/images/2024/01/aus10.jpg> [13]
<https://www.wroclaw.ap.gov.pl/sites/default/files/images/2024/01/aus11.jpg> [14]
<https://www.wroclaw.ap.gov.pl/sites/default/files/images/2024/01/aus12.jpg> [15]
<https://www.wroclaw.ap.gov.pl/sites/default/files/images/2024/01/aus13.jpg> [16]
<https://www.wroclaw.ap.gov.pl/sites/default/files/images/2024/01/aus14.jpg> [17] https://www.wroclaw.ap.gov.pl/sites/default/files/images/2024/01/mvimg_20231209_172352_web_0.jpg

